

Scriptores scandinave in interlingua II

Bo Bergman:

Un desertor

Hasse Zetterström

Le hyacintho

H.C. Andersen:

Le nove vestimentos del imperator

Scriptores scandinave in interlingua – volumine 2

traducite in interlingua per Eric Ahlström, Svedia.

Transcription: Thomas Breinstrup. Composition:

Bent Andersen. Publicate: januario 2006

© 2006 Union Mundial pro Interlingua

Photo del copertura © 2005 Thomas Breinstrup

Tote derechos reserve. Iste texto es facite disponibile pro uso non-commercial solamente. Tote formas de re-vendita o re-distribution electronic o imprimite es prohibite sin permission in scripto. Nulle parte de iste publication pote assi esser reproducite, copiate, conservate in un systema de cercar o transmittite in ulle forma o per ulle methodo: graphic, electronic, mechanic, photographic, registrate sur disco o cassetta, transferite a bases de datos o in altere maniera sin permission in scripto. Es permittite citar in recensioni con indication del fonte.

Bibliotheca electronic in interlingua

www.interlingua.com

Le Bibliotheca electronic in interlingua es un collection de eLibros, redigite e publicate per le Union Mundial pro Interlingua (UMI), www.interlingua.com

Prefacio

In 1960 le pelliciero svedese Eric Ahlström editava le prime quadernos de su serie “Scriptores scandinave in INTERLINGUA”. Le intention naturalmente esseva demonstrar le usabilitate de interlingua in litteratura traducite.

Durante le annos Eric Ahlström laborava con le language, e in 1967 dunque appareva le nove edition de quatro quadernos, bellemente transcribite ma stencilate. Iste quadernos non plus es in vendita.

Pro assi presentar de novo un serie de scriptores scandinave in interlingua pro un publico plus vaste nos ha ora reeditate le traductiones eminente de Eric Ahlström in un volumine e addite un parve biographia de cata autor pro le lectores non accostumate con autores scandinave.

Eric Ahlström usa pro su traductiones un language un poco differente del standard de interlingua. Le versiones ab 1960 esseva in un “forma collateral” a interlingua, ab 1961 equalmente e ab 1963 le si-nominate “variante l(itterari)”. Pois que isto solmente es poc parolas, nos nos ha permittite cambiar istos al standard pro facer iste duo libros usabile anque in p.ex. le inseniamento de interlingua.

Bon placer con le lectura!

Thomas Breinstrup

Biographies

Bo Bergman, 1869-1967, autor svedese. In su collectiones poetic Bergman da in un forma lyric expression de su melancholia e disillusion. Mesme misanthropia resignate on trova in obras de prosa como “Skyar” (Nubes) ab 1936, “Et bokslut” (Un fin de libro) ab 1942 e “Inför rätta” (Ante le tribunal) ab 1965. Bo Bergman scribe legier, precise novellas stockholmesa como “Samlade dikter” (Poemas colligite) ab 1941, “Valda noveller” (Novellas seligite) ab 1949 e le considerationes de “Trasmattan” ab 1964.

Hans Christian Andersen, 1805-1875, un del plus cognoscite autores danese. Malgrado melio cognoscite a causa de su contos esseva in le litteraturas de novellas que ille cominciava scriber. Le contos totevia le assecurava le successo mundial, e illos ha essite traducite a multissime linguas. Un grande parte de su 156 contos assi existe in interlingua.

Hans “Hasse” Zetterström, 1877-1946, autor svedese. Esseva redactor de varie magazines humoristic e original e scribeva multe novellas humoristic.

Notas textual

Un desertor

traducite ab le original svedese con le benigne permission del scriptor

Mälaren: laco svedese

Le nove vestimentos

del imperator

traducite ab le original danese

Notas del transcriptor

Diverse alterationes linguistic ha essite facite pro usar un interlingua standard in iste edition:

ella > illa

surtir > sortir

obscuria > obscuritate

sinceria > sinceritate

exacto > exactamente

scholera > scholar

lo qual > le qual

premeridie > antemeridie

absoluto > assolutamente

Un desertor

per Bo Bergman

Io toto non intendeva venir hic, sed habente viagate in duo jornadas io era fatigate. Mi oculos doleva, e mi cute era rigide pro sudor e polve. Le palos de telegrapho me dansava in le testa. Io indigeva perdormir un nocte in un real lecto, e il era necesse a me evitar le perpetue batter del rotas sur le juncturas railari. Ergo io descendeva, al hasardo.

Il era tarde, e le illumination era mal; dunque io primo non poteva vider multo del urbe. Io sapeva que illo era vetule, e le randos de domo me pareva comic. Le omnibus del hotel, un diligentia pensionate, strepeva via con me e un altere senior; nos representava le tote captura. Io obteneva mi camera, e post haber ite al lecto io prendeva un del jornales sur le tabula de nocte, pro addormir me per leger lo. Il se tractava de nates e defunctes, de tumultos e ebrietate e del curiositates del urbe, lo tote relatate in cinque o sec lineas. Allora mi oculos haltava a un nomine, le qual io iterava, perque illo evocava n sorta de echo in mi memoria; como, io lo non sapeva al initio. Io legeva: doctor Gabriel Liepe. Residente in le domo del funero Åman al Placia Grande, ille dava consultationes cata die inter horas dece-duo e dece-quatro. Gabriel Liepe... Io repeteva le nomine, e le cylindros del memoria comenciava rotar.

Lo prime concrete, que io poteva associar con le nomine, era

un impression multo diffuse de un velia nocturne finiente in le lumine matinal: le sol de april per do fenestrettas in un camera dupletto a Kungsholmen; panorama super Mälaren, gris smalt in le alba; un vela brillante in le sol. Le camera era le studio de un medico: libros, apparatus, instrumentos, e in su angulo le ossatura con su panno verde. Hic e ibi sur le sedes alicun viros juvene, habente vergonia pro lor facies e jam non capabile a continuar le conversation. Le viro in le angulo del sofa, celle con le regardos vagante, esque non ille se appellava Liepe? Su fronte nodose sembrava como si non modellate finite o como si premite in bullas per ulle fermento, un materia vulcanic que se moveva eruptivamente in illo. Nos nos habeva incontrate un par vices, e ille me interessava. Ille habeva su proprie gusto multo limitate, ille soniava de arte japonese e mystica moderne e era plen de sarcasmo bonhomia coram su estimate compatriotas. Ille habeva nulle urgentia quanto a su examine, sed per su cameradas io audiva que iste se expectava como brillantissime. Un par de su dissertationes habeva evocate sensation. Su branca era le

7 morbos mental.

Pois nos perdeva le intercontacto; il passava annos sin que io adiva su nomine, e finalmente io lo oblidava. Illo se trovava nunquam in le jornales de Stockholm. E nunc illo appareva hic, simile a un cometa con su cauda de enigmas. Pro que iste silentia circa ille? Pro que habeva ille deserite ab lo tote pro isolar se hic? Io lassava le problema al somno, e in le matino io me poneva in cammino pro obtener claritate del cosa.

Me incontrava un risibile rbetto silente e inamabile; le coperi-fenestras era claudite, e al angulo del strata stava un policiero melancholic. Quasi omne domo inclinava, assi que tote le urbe semblava un pauco claude. Il flueva aqua alicubi. Io lo trovava e passava un ponte petrin; avante me se promenava un vetula con un capra. Il faceva frigido, e le fluvio oleva pro mucor. Un volta entrata me sufflava su halito brumose a in le facie; in illo stava un individuo estranie, qui faceva tic-tac con le digitos e me prestava nun reverentia si profunde que su bonetto scopava le solo. Io continuava. Placia Grande, su pumpa in le centro e herba inter le convexe petras, era deserte. Io continuava cercar, usque io trovava le placa del medico a un blanc staccata circa un jardinetto. Io aperiva le grillia e entrava,

Le medico ipse me incontrava al porta, e io le recognosceva al prime vista. Su fronte appareva ancora plus colossal sub le capillos attenuate e multo gris, sed su reguardo era fixe e calme. Con un legier nutation ille me invitava entrar avante ille; io era un patiente, e iste merce non abundava hic.

- Ah, nunc io comprende, diceva ille, post le presentation. Cetero, le facie me frappava. Il es multo affabile de te visitar me.

Como si comprimite nos sedeva in un cabina plen de utensiles medical e de curiositates. Japon era ancora le patria de su anima. Al pariete ille habeva longe bandas de papiro con objectos japonese; ultrablau lacos; gracile arbores non umbrante e con flores blanc; dracones; parve feminas con scarpas altamente talonate, con genas morbidemente rubie e con agulias crucial in

lor capillatura. Etiam le figuras porcellana sur le scriptorio originava in le meravigliose regno insular, e le tintiera representava un imagine pagan ingrassiate e cruel e sin vertice. In un aviario sedeva un papagai, dormiente como un archiprestro, e sur le tapis jaceva un jalne catto.

Post un conversation introductori in re nostre cognoscentias mutual, io osava questionar le directemente del causa de que ille se habeva domiciliata hic. E pro qe ille habeva disparite si subito.

- Subito? rideva ille. Io indigeva annos pro disparer. Cata die io dispareva pauco a pauco, e finalmente io non habeva plus quam mitter “le belle restos” sur le traino. Quanto al imagine de Deo, nihil eveni subito, sia que ille roba un basio, sia que ille occide spontaneemente su proximo. Le momento es semper un puncto final. Io era enoiata de Stockholm; le causa de isto es un altere historia. On voleva dar me un docentura, in caso que io restava; on eloqueva del societate, del futuro, del deber coram me ipse, del soldo le qual nos non ha le directo de interrare, ect.

9

Alora io sentiva pavor e fugiva.

Tu comprende: io habeva plus quam satis del homines. Io me sentiva ben in le alienatorio; le imbecilles internate son supportabile, sed les qui se promena in plen libertate inter nos, celles son peior. Il se promenava duo cento cinquanta milles de illes in Stockholm, e il era impossibile ignorar totes. In omne caso: illes non ignorava me; fricante se a me illes me infectava al minus un pauco. Il era como si io me trovava in un banio-vapor de omne

iste cerebros human. Le animas perdeva lor color e se spoliava. Alique me premeva al pectore; il era como si io haveva inhalate non aer, sed etherificate homines. Le atmosphaera era plen de idiotia de Lundström e del villania de Carlsson; omne isto e multo altere io era fortiate consumer cata die, perque io indigea oxygeno, hydrogeno e nitrogeno. - Hic il es melior. Il ha spatio in le stratas; io es medico assistente in le alienatorio, e io frequente principalmente homines qui non ha le mesme conception que le del majoritate super le objectos e qui pro cello son internate. Quanto a lor cerebros io time nihil. Forsan io es immun.

- Ergo tu te senti ben. Sed esque tu non, a vices, suspira pro homines con san mentes?

Ille se levava e plenava su pipa; su oculos palpebrava in le fumo.

- Car fratre! Il non ha homines mentalmente san. Le homine normal, ille es un fiction, un theorema. Ille existe solmente sur le papiro. - Nos omnes ha un micre vite, que se ha disligate, addeva ille hilaremente.

Io restava al dinar; ille mangiava con le appetito de un gigante, semblava san e vital e rideva ruitemente. Solo nunc io observava como se haveva mutate tote su apparentia. Le magre facie del juvene, su carnation sic e immunde a causa de passiones precoce, se haveva mutate in un physiognomia de benesser con superflue partes de grassia. Etiam le voce haveva devenite un nove; illo se non sibilava, ni findeva. Longe e distante illo portava le parlar de un homine contente.

- Tu es felice, diceva io.

- Si, io ha constatate que il es imprudente esser lo contrari.

Le caffè se dava in le jardin, e nos sedeva sub un castaniero. Il habeva pluvite recente. Veniva le crepusculo, cinerose e humide e con odores acidule de foliage e de humus. In le silentia io audiva le murmurar del fluvio. Tote le jardinetto semblava exhalar un dolor immense. Corca nos era un atmosphaera de morte, de dies oblitate e de generationes passate. Il semblava como si le aer se habeva satiata con un materia invisibile, le del terra, le vapor del bon terra, que dava visiones e reposo.

Semblabilmente mi amico habeva divinate alique de mi pensatas.

- Tu opina que il es triste hic. A me toto es bon. Finalmente mi anima ha trovate su paisage. Il es necesse que ambes ha le approximativamente mesme temperatura, a fin que nos nos sentira ben. Al gente in general le isolation e le crepusculo suggerere angustia; il es un remanentia del pavor primitive coram le obscuria. Mi angustia veni semper in le medio del die, quando io me trova inter le homines. Allora il eveni que io senti un pavor irresolute, un impulso de hastar me a domo e de celar mi testa sub un cossino. Sed si tosto que se diminue le lumine del die, io me senti melior.

Io sedeva studiante Liepe; ille parlava sin penar se e sin exaggerar le importantia de su parolas. Tote su esser era le de un homine in equilibrio e demandante nulle cambiamento quanto a su existentia. Tamen io non poteva liberar me del impression de

que iste viro avante me, con le statura de un Hercules e con le fortia bonhomia del semideo in parlar e gestos, era le victima de un manovra false, de un tactic error coram le proprie ego. Esque ille era si san como ille appareva? Le malade ha le sentimento de esser san, quando son satisfacite su desiros morbide. Le silentia, le obscuritate, lo somnolente del urbettom esque non omne isto representava a Liepe lo mesme que le opium es a uno qui suffre de dolos corporal? In narcotisar se ille imaginava curar se. Le via a sanitate va verso le alba, sed le via de ille iva al crepusculo, e ille viveva detra rola-cortinas bassate. Su mundo era populate con umbras.

Uno qui habeva deserite ab le vita.

Subito ille fremeva, e su facie convelleva pro dolo.

- Lo que ha restate le plus longe in mi memoria de Stockholm, cello es le vespere vernal. Il era alique terribile. Il me surprende que io non deveniva alienate - plus alienate quam io es - pro celle lumine de cadavere. Io habeva vergonia pro mi equales. Qual apparentia illes habeva! Fede e immunde como un turba de animales terrificate! E omne fenestras me mirava como le oculo de un morite.

Alora io non habeva plus quam un real die feriate al anno; il era quando on accendeva le lanternas al prime vice.

Ille veniva interrompite. In le crepusculo augmentante un individuo habeva passate le grillia; ille se approximava con lente passos balanciante e in tempo. Il sembrava como si ille habeva dansate un menuet. Arrivate a nostre tabula, ille faceva un re-

verentia, su bonetto usque al solo e su digitos distendite.

- Bon die, senior baron, diceva Liepe e presentava.

Le visitator me passava duo digitos, le indice e le medie; su nuca deveniva rigide, como si le collar habeva crescite a su alto duple. Un sorriso, intendite como amabile, monstrava un par longe dentes incisive. Pois ille se sedeva sin ceremonias, e nunc io observava que il era le mesme viro qui, stante sub le volta entrata, me habeva salutate in le matino. Io vadeva comprender su stato mental. Le solitudine, le obscuritate e le imbecille, omne isto se combinava in un impression macabre e diffuse, le qual io frueva in un certe maniera.

Un domestica accendeva le lanterna, que pendeva a un branca supra nostre testas. Il era un antique lampa a oleo, cuje debile lucer non sufficeva a plus quam un jalne circulo sur le tabula ipse. Circa nos le obscuritate deveniva plus dense, e il susurrava legiermente in le foliage.

- Isto me gusta, diceva Liepe. Le urbe veniva electrificate, sed allora io cambiara domicilio.

13

- Etiam io, continuava le baron. In nostre epocha omne gente de classe es como animales chassabile. Le moderne follia de inventiones, que rende insupportabile le vita, nos persegue. Justo lo que io diceva al rege durante su ultime soggiorno hic. Vostre Majestate, diceva io, pro diabolio digna renunciar del ferrovias, e Vostre Majestate...

Le medico nutava in concordo e offereva un cigarro al baron. Sed iste lo refusava e prendeva un altere ex su etui proprie.

- Nostre regrettate seniore baronessa, un angela de Deo, tamen habeva le defecto - illa como omne altere feminas - de esser incapabile a pensar un pensata al profundo; illa soleva dicer: in nostre dies nihil pote facer se satis rapide. Hodie nos viagia plus rapide quam heri. E deman nos viagiara plus rapide quam hodie. Sed a ubi veni nos per omne iste rapiditate? Al tumba. Si, justo al tumba! Nostre regrettate Bettina non reflecteva de qe nos veni al tumba etiam per le diligentia. Sed illa opina-va que nos, in viagiari per le diligentia, poteva descender pro colliger flores al bordo del cammino.

Ambe su cubitos sur le tabula, ille supportava su testa per le manos e lo bilanciava, dum ille se lamentava como un infante. Lo malitiose habeva disparite ex su facie; ille gemeva bassemente, e le lacrimas flueva. Subito inquiete, ille comenciava tastar sur le gilet, que ille brossava.

- Nunc io debe vader me.

- Jam? Bon nocte, senior baron.

- Ille se va semper a novem horas, exactemente, diceva Liepe, quando habeva disparite le baron. Il es un vetule camerero. Ille ha sojornate hic in dece-cinque annos. Ille ha benes, e su sanitate es satis bon que ille pote esser in pension apud un familia. Sur su tabla sta semper un coperto vacue; il es le del marita. Illa periva in un accidente ferroviari.

Un colpo de vento causava un dcha ex le arbore. Io habeva frigido e elevava mi collar.

- Si, si, continuava mi amico, como a se ipse. Il es un viro

felice, le camerero. Ille se lamenta a vices, sed isto non importa, e le lacrimas le dole a pena. Cetero: hic le majoritate es felice; il es tales qui ha vivite lor vita al fin - in le un o le altere maniera. Homines in le retiro, o alienates...

- Sed tu ipse? Le vespere hiberna...

Jam in pronunciar le parolas io los sentiva alongo mi vertebra.

- Nirvana, fratre! Toto dormi. E finalmente nos nos disface etiam ab le sonios.

Un tremor in su voce evocava mi attention. Liepe sedeva appoiate se al trunco del arbore. Le bordos del cappello umbrava su facie, e il era impossibile distinguer su tractos. Quando flamettava le pipa, ille claudeva le oculos.

- Iste hiberno io ha sojornate hic in octo annos. Io arrivava como un alienate, sed nemo lo sapeva, e io era mi proprie guardator. Mi dolo, n inamorantia sin reciprocitate, era difficile curar. Le amor es un morbo mental, nihil altere. Io lo ha sapite jam de longe; le symptomatas son le usuales. Le idea fixe del amor, illo se constitue in le false imagination de que le un homine esserea indispensabile al altere, de que un personalitate poterea completar se de foras. Ergo on imagina que iste complemento radia qualitates non trovabile apud ulle altere mortal. Si, on opina mesmo que illo suggere un fortia mystic al cosas material: le corde del amante palpita, quando ille tocca le pannello del amata, etc. Semblabilmente le maladia pote esser causate per n nihil, e le poeta ha omne ration in questionar se, como un parve linea al

bcca pote effectuar un passion. Le amor es un producto del civilisation, illo como tante altere morbos mental. In le infantia del humanitate existeva nulle amor. Illo es curabile, nos lo sape, sed il es stupefacente con quante reluctantia le societate accepta le reconvalescentia. Le patiente ha a eliger: perir o esser reguardate como un criminal. Le alternativa de entrar le neutral terreno de respectu reciproc, iste se exclude in general, in omne caso quanto al viro. Le feminas pardona toto, salvo que nos nos restringe a estimar las...

Liepe rideva, un riso curte que tamen non sonava gai. E nunc io rememorava confusemente que su nomine se habeva mentionate in le connexion de un juvene dama de theatro. Sed il era multes cuje nomines se habeva mentionate juncto con le de illa, e Liepe ipse nnquam habeva parlate del cosa. Si il habeva essite illa que io imaginava, isto non era a Liepe un motivation sufficiente pro isolar se hic.

Io diceva adeo, sed ille me accompagniava in un parte del via. Le nocte era le del urbe provincial: nulle homine in le stratas; nulle sono salvo le del aqua murmurante in le fluvio e le del guttieras tegmentari, le quales distillava. Hic e ibi pendeva un lanterna traverso le strata e bilanciava pro le vento, assi qe le jalne lucer volettava sur le convexe petras.

Liepe haltava a un angulo. Ille me passava su mano.

- Tu parti deman?

- Si, a Stockholm. Sia tu benvenite a sequer!

Ille succuteva le testa e se vadeva. Io ascoltava su passos,

usque illos haltava e se claudeva un grillia.

Retornava le silentia, nunc plus profunde e potente. Illo era addormiente e suggestive, e io haveva un subite desiro de obli-dar toto pro submerger me in illo. Con un certe effortio io me liberava ab le affecto e retornava a mi hotel, ubi io addormiva cito.

Le sol de octobre, pallide como creta, luceva sur le parve domos risibile, quando le omnibus strepeva via con me al sta-tion. Era disparente mi impression del vespere de heri, e isto io sentiva como un alleviation.

Subito - io jam stava con le pede sur le scala del wagon - alicuno me toccava al spatula. Il era le alienate camerero.

- Pardon, vostre excellentia! inclinava ille. Sed il me pare, como si nos nos haveva vidite.

- Si, heri al vespere. Apud doctor Liepe. Esque vos non memora isto, senior baron?

- Certo, pro diabolio! Un homine interessante, iste Liepe, e un gentilhomio. Sed regrettabile que il sta si mal de ille hic.

Le camerero se frappava al fronte, con un sorriso attristate.

Io ascendeva le traino, e sonava le sirena. Lo ultime que io videva sur le platteforma, isto era un viro facente continue reverentias e qui pois se erigeva como n statua, su dextre bracio in le alto. Io non haveva un clar idea de esque ille me malediceva perque io viaggiava per le ferrovia, o de esque ille intendeva exclaimar un vivat quadruple.

Le nove vestimentos del imperator

per H.C. Andersen

Multe annos retro viveva un imperator, qui amava belle nove vestimentos si multo que ille expendeva omne su pecunia pro esser elegante. Ille se non interessava de su soldatos ni de theatro o de cochiar in le bosco, si non pro monstrar su nove vestimentos. Ille habeva un habito de gala pro cata hora del die, e como on dice de un altere monarcha: “Ille es in le consilio”, on diceva semper hic: “Le imperator es in le vestiario!”

In le grande urbe ubi ille resideva on viveva multo gai, e cata die veniva multe estranieros ibi. Un die arrivava duo fraudatores; pretendente esser textitores, illes diceva que illes sapeva texer le stoffa le plus belle que on poteva imaginar. Non solo que le colores e le designos esserea extraordinariamente belle, sed le vestimentos suite ex le stoffa haberea le qualitate miraculose de maner invisibile a cata homine qui non era apte a su officio, o qui era plus quam tolerabilemente stupide.

“Vero: il es vestimentos eccellente,” pensava le imperator. “Vestite in illos io poterea apprender qual viros in mi regno non son apte a lor officios, e io poterea distinguer le intelligentes e le stupides; si, celle stoffa debe venir texite a me presto!”

E ille dava multe pecunia al duo fraudatores, a fin que illes comenciarea lor labor.

Dunque illes montava duo telarios e simulava laborar, sed illes habeva nihil del toto in le textito. Illes hastava demandar le filo de seta le plus fin e le auro le plus pur; illes mitteva toto in lor proprie sacco e laborava con le vacue telarios, mesmo usque le tarde nocte.

“Nunc io tamen volerea saper quanto illes ha progressate con le stoffa!” pensava le imperator.

Sed in facto ille se sentiva un pauco anxiose in considerar que le qui era stupide o inapte a su officio non poteva vider le stoffa. Benque credente non haber alicue de timer quanto a se ipse, ille tamen voleva inviar alicuno in avantia pro apprender como stava le cosas. Omne homines in tote le urbe sapeva qual fortia miraculose le stoffa possedeva, e cata uno habeva sete de vider como incapabile e stupide era su vicino.

“Io debe inviar mi honeste vetule ministro al textitores!” pensava le imperator. “Ille videra optimo como sembla le stoffa, nam ille ha intelligentia, e nemo es plus apte quam ille a su officio.”

19

Dunque le honeste vetule ministro entrava in le sala ubi sedeva le duo fraudatores, laborante con le vacue telarios.

“Que Deo guarda nos!” pensava le vetule ministro, aperiente su oculos largemente. “Io non pote vider ullo!”

Sed isto ille non diceva.

Ambe le fraudatores le invitava approximar se, e illes le questionava esque il non era un belle designo e colores magnific. Pois illes monstrava al vacue telarios, e le povre vetule ministro

continuava aperir su oculos largemente, sed ille non poteva vider ullo, nam il existeva nihil.

“Domino Deo!” pensava ille. “Esserea io stupide? Isto io nunquam ha credite, e nulle homines debe apprender lo! Esque io non esserea apte a mi officio! No, io non debe dicer que io non pote vider le stoffa!”

“Ben! Vos non dice ullo de illo?” diceva le qui era texente.

“Oh, illo es bellissime, toto incantante!” diceva le vetule ministro, regardante per su berillos. “Qual designo e qual colores! Si, io va dicer al imperator que illo me place particularmente!”

“Bon, cello nos delecta!” diceva ambe le fraudatores.

E nunc illes mentionava le nomines del colores e describeva le estranie designo. Le vetule ministro ascoltava attentivamente, pro esser capabile dicer lo mesme, quando retornar al imperator, e isto ille faceva.

Nunc le fraudatores demandava plus de pecunia, plus de filo de seta e de auro; illes lo usarea pro le texer. Illes mitteva toto in lor proprie tascas; in le texito veniva non un filo, sed como antea illes continuava texer con le vacue telarios.

Tosto le imperator inviava un altere honorabile officario, pro vider como stava le texer e si le stoffa tosto era preste. Il eveniva lo mesme a ille que al ministro: ille mirava e mirava, sed como il existeva nihil altere quam le vacue telarios, ille non poteva vider alique.

“Ben! Esque il non es un belle pecia de stoffa?” diceva ambe

le fraudatores, monstrante e describente le magnific designo, que nullemente existeva.

“Io non es stupide!” pensava le viro. “Ergo il debe esser mi bon officio, al qual io non esserea apte? Como ridicule! Sed on non debe lassar alicuno apprender lo!”

E in laudar le stoffa, que ille non videva, ille exprimeva su gaudio pro le belle colores e le designo magnific.

“Si, illo es extraordinariamente belle!” diceva ille al imperator.

Omne homines in le urbe parlava del stoffa eccellente.

Nunc le imperator ipse voleva vider lo, dum illo era ancora in le textito. Con un tote truppa de viros selecte, inter le quales se trovava le duo honeste officarios jam habente essite ibi, ille vadeva al astute fraudatores, qui nunc era texente con omne fortias, sed sin fibra e filo.

“Si, esque illo non es magnific?” diceva ambe le honeste officarios. “Forsan Vostre Majestate digna reguardar? Qual designo, qual colores!”

E illes monstrava al vacue textitos, nam illes credeva que le alteres poteva vider le stoffa.

“Que es isto?” pensava le imperator. “Io vide nihil! Il es horrible! Es io stupide? Esque io non esserea apte a esser imperator? Cello era lo plus terribile que poteva evenir me!”

“Oh, illo es multo belle!” diceva le imperator. “Illo ha mi approbation toto altissime!”

Reguardante le vacue telarios, ille nutava contente. Ille non voleva dicer que ille videva nihil.

Tote su escorta mirava e mirava, sed nemo profitante plus de isto quam faceva le alteres. Tamen illes diceva como le imperator: “Oh, illo es multo belle!” E on consiliava a ille lassar suer vestimentos de iste stoffa nove splendide e portar los al prime vice in le grande procession, que haberea loco tosto.

“Illo es magnific, incantante, eccellente!” iste parolas volava de bucca a bucca, e omnes era intimamente contente.

Le imperator dava a cata uno del fraudatores un cruce de cavallero, pro mitter in le buttoniera, e le titulo de texitor del corte.

Tote le nocte ante le antemeridie, ubi haberea loco le procession, le fraudatores veliava e habeva plus quam dece-sex candelas accense. On poteva vider que illes hastava pro apprestar le nove vestimentos del imperator. Illes simulava prender le stoffa ex le telarios; illes taliava in le aer con grande cisorios, e illes sueva con agulias sin filo. Finalmente illes diceva: “Ecce, le vestimentos son preste!”

Le imperator ipse veniva ibi, con su cortesanos le plus eminente, e ambe le fraudatores levava un bracio a in le aer, como si tenente alique; e illes diceva: “Hic le pantalones! Hic le roba! Hic le mantello!”

E in iste maniera illes continuava parlar: “Le vestimentos son tanto leve como un tela de aranea. On poterea creder haber nihil sur le corpore, sed cello es justo le grande virtute de iste stoffa!”

“Si!” diceva omne le cortesanos, sed illes non poteva vider alique, nam il habeva nihil de vider.

“Si Vostre Majestate Imperial digna haber le favor grandissime de disvestir Vos,” diceva le duo fraudatores, “nos va vestir Vos in le nove vestimentos, hic avante le grande speculo!”

Le imperator se disvestiva toto, e le fraudatores ageva como si dante a ille cata pecia del nove vestimentos, que debeva esser suite; e illes le prendeva al talia, como si fixante alique, a saper le traino. E le imperator se tornava e se verteva avante le speculo.

“Deo, como illos va ben a Vos! Como illos sede perfectementel!” diceva omnes. “Qual designo! Qual colores! Il es un habito preciose!”

“Foras on sta attendente con le baldachino, que va portar se supra Vostre Majestate in le procession!” diceva le maestro superior de ceremonias.

“Si, io es toto preste!” diceva le imperator. “Illos sede perfectemente, nonne?”

E ille se tornava ancora un vice avante le speulo, nam il debeva simular se que ille spectava su elegantia minutiosamente.

23

Le camereros, qui debeva portar le traino, tastava con le manos al solo, como si levante le traino; illes marchava tenente le manos in le aer, nam illes non osava lassar alicuno apprender que illes non poteva vider alique.

Dunque le imperator marchava in le procession sub le splendide baldacchino, e omne homines in le strata e al fenestras diceva: “Deo, como incomparabile son le nove vestimentos del imperator! Como magnific es le traino de su robal! Como benissimo sede toto!”

Nemo osava lassar alicuno apprender que ille videva nihil, nam in tal caso ille non esserea apte a su officio, o ille esserea multo stupide. Nulle vestimentos del imperator habeva facite un tal successo.

“Sed ille ha nihil sur se!” clamava un parve infante.

“Domino Deo, audi le voce del innocent!” diceva le patre.

E le uno sufflava al aures del altere lo que le infante habeva dicite:

“Ille ha nihil sur se; il es un parve infante qui dice que ille ha nihil sur se!”

“Ille ha nihil sur se!” critava finalmente tote le populo.

Le imperator fremeva, nam ille trovava que on habeva ration, sed ille pensava assi:

“Nunc io es fortiante persiste in le procession usque su fin!”

E ille prendeva un attitude ancora plus fer, e le camereros marchava tenente le traino, que nullemente existeva.

Le hyacintho

per Hasse Zetterström

Le hyacintho stava sur un planca inter altere flores in le parve boteca. Illo non era in plen florescer; on non poteva vider exactemente lo que illo voleva devenir, sed le bulbo in le olletta era grande e inflante. Il habeva un pauco de brun sablo circa illo.

Io mirava le tulipantes, le dianthos, le rosas e un rubie azalea. Azalea - io rememorava un obra de arte con le mesme nomine - un albe azalea, e avante illo un palatino geniculante.

In un corbo il era etiam grape-fructos grande e jalne, se inclinava un albe orchidea in un vitro, e in le medio del solo stava un barril con rubie pomos.

Il tintinnava in un apparato de cassa, e veniva le venditora. Isto se resultava como semper, quando un viro va comprante un flor. Ille non sape lo que ille vole haber. Ille non pote decider se, e obtenente le longe pacchetto blanc, supra fixate con un spinula e infra torquite a un fuste in le qual tener, ille ha le sentimento de que toto non era iste flor que ille debeva haber.

Postea ille, un pauco incommodate, se promena in le strata. In le oculos de omnes ille lege: ecce, un viro qui ha comprate un flor! Naturalmente pro un dama, su marita o su fidantiata, o su matre - no, alora esserea un pacchetto minor, non plus quam un bouquet - o pro le marita de un altere -

De novo mi reguardo cadeva sur le parve hyacintho, e io lo

comprava. Illo era modic. Forsan un hyacintho de secunde classe, o un boteca de secunde classe. Toto es graduate in iste mundo.

Io obteneva le flor, con olla e sablo e bulbo, lo tote multo correcte in blanc papiro con un spinula supra. Tunc nos iva a domo, io e le parve hyacintho. Io haveva a portar etiam un portafolio e un canna, sed io aptava lo tote in un modo que io non lassava cader le flor. Sed tenente le olla in mi mano, io pensava: tu es le victima de lo que le psychologos nomina un impulso irrational, un suggestion. Iste flor te ha suggerite a comprar. Tu succumbeva al tentation, e nunc illo surride de te sub le blanc papiro con le spinula supra. Tu jam ha relativemente multe flores, tulipanes e violas e un rubie azalea. Il forsan es le primavera que te ha fascinate. Homines deveni tanto estranie in iste saison. Un hyacintho - ben, sperabilemente illo allegrara alicuno. Forsan illo ha ulle senso -

Tunc le hyacintho era placiato sur un parve tabula al fenestra. Illo stava illac inter le rubie azalea e un svelte-longe cacto vetule e multo aristocratic. Io audiva nulle objection del socios, quando io lo quitava.

Il eveniva multo celle nocte. Violentia, su mano dur e cruel, attingeva statos pacibile. Homines era occidite, on submergeva naves, e in le stratas e le camminos curreva anxie e terror. Que haveva evenite? E que vadeva eveniente in plus?

Lo tote me era relatate, correcte e punctualmente, per un

cassetta juxta mi lecto. Io non habeva plus quam a girar un button. -

Le sol brillava a in mi camera e jectava un reflexo in le speculo, e in le medio del radio solar io videva le parve hyacintho. Illo stava in florescer. Il habeva evenite etiam isto in le nocte lugubre e cruel. Su pesante racemo se curvava verso le folios tenue e verde. Como illo era belle e juvene, un neophyte de iste nocte. Io sentiva su fragrantia, tanto legier e dulce, con un message de un mundo immaculate e bellissime.

Io era regardante le flor, e allora - io non sapeva como - me arrivava le parolas: demorar vos in le reposo e considerar vos de que *io* es. - *Io* es, in le flor, in le luminar, in te ipse - *Io* es.

Le mundo se ha eveliate a un nove matino, tamen al mesme anxie, al mesme desperantia e al mesme suffrentia. Io audi un voce lamentante:

- A que servi omne nostre effortios? Que facer? Pote nihil salvar nos?

27

- Que facer? Iste mundo non es le tue, sed un mundo es le tue, tu proprie. Consecra te a tu carga, face tu deber. Isto tu certo potera. Esque il non suffice? In tu loco, in tu mundo. Neglige le altere.

Ille se ha vadite, sed quando ille ha arrivate a pena al medio del scala, io ha succutite aperte mi porta e clama:

- Un cosa ancora - compra te un hyacintho, un genuin hyacintho vivente. Illo pote inseniar te multo plus quam io. Illo sape, e illo es.

